

กิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาพระพุทธศาสนาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

Learning Activities According to Sappurisa-Dhamma to Develop Learning Achievement Objects of Buddhism Grade 1

พระมหาณัฐธัญญ์ ฐานวฑฺฒโธ (เนียมหอม), รศ.ดร.สมชัย ศรีนอก, ผศ.ดร.นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ

Phramaha Natdanai Thanavuddho (Niamhom), Assoc. Prof. Dr. Somchai Srinok,

Asst. Prof. Dr. Niwes Wongsuwan

นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

E-mail: Niamhom@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) : 10 มีนาคม 2564

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 30 พฤษภาคม 2564

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 10 มิถุนายน 2564

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) มีวัตถุประสงค์ 2 ประเด็น คือ (1) เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ (2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดกลางคลองสาม จำนวน 80 คน ใช้คู่มือในการจัดการเรียนรู้ แผนการสอน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อคำนวณหาค่าทางสถิติต่าง ๆ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ค่า t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. การศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ศึกษาไป ความรู้ ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ แยกแยะประเด็นตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ปรากฏว่า มีค่าเฉลี่ยหลังเรียน (\bar{X}) ที่ 26.74 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ที่ 5.99 สูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนเรียน (\bar{X}) ที่ 18.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ที่ 6.49 ผู้เรียนบางส่วนมีความเข้าใจเนื้อหา ได้ไม่สมบูรณ์ผู้สอนจึงอธิบายสอดแทรกเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสัปปุริสธรรม 7 และสังเกตพฤติกรรม ผู้เรียนปรากฏว่า เกิดปฏิกิริยา ตอบสนองในการ

เรียนรู้และตอบปัญหาของผู้สอนได้ จึงดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 4 แผน ผู้เรียนมีความเข้าใจตามหลักสัปปุริสธรรม 7 มากขึ้น

2. ผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t-test การกิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ประวัติความสำคัญและการปฏิบัติตนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา จำนวน 40 ข้อ ซึ่งใช้แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนคิดเป็นค่าเฉลี่ย 26.69 สูงกว่าก่อนเรียนคิดเป็นค่าเฉลี่ย 18.43

คำสำคัญ : กิจกรรมการเรียนรู้, สัปปุริสธรรม 7, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abstract

The thesis entitled “The Learning Activities Based on Sappurisa-dhamma for Learning Achievement Development in Buddhism Subject of the 1st Year Secondary School” was a pre-experimental research consisting of two objectives: 1) to study the learning activities based on Sappurisa-dhamma for learning achievement development in Buddhism subject of the 1st year secondary school; and 2) to study the learning achievement of students after the learning activities based on Sappurisa-dhamma for learning achievement development in Buddhism subject of the 1st year secondary school. A sample was selected from 80 students of the 1st year secondary school of Wat Klang Khlong Sam school. The research instruments consisted of the manual for learning management, lesson plan, and the achievement test of before and after the learning. The data were analyzed and the statistics used were average (\bar{X}), standard deviation (S.D.) and t-test.

The results of the study were as follows:

1) The study of the learning activities based on Sappurisa-dhamma for learning achievement development in Buddhism subject of the 1st year secondary school found that after learning, the students had an average (\bar{X}) equal to 26.74 with a standard deviation (S.D.) of 5.99, which was higher than before learning that had an average (\bar{X}) equal to 18.49 with a standard deviation (S.D.) of 6.49. The study revealed that some students did not

completely comprehend the lesson, so the teachers explained further about Sappurisa-dhamma and observed the students' reaction and found that students were able to respond to the learning and answered the questions of the teachers. Therefore, the teachers proceeded with the learning activities in all 4 plans in order for the students to have more understanding about Sappurisa-dhamma.

2) The study of the learning achievement before and after the learning activities based on Sappurisa-dhamma for learning achievement development in Buddhism subject of the 1st year secondary school, when comparing the average, standard deviation (S.D.) and t-test, it was found that in the section of history, importance and self-practice on an important day in Buddhism with 40 questions and 4 multiple-choice answers were different with a statistically significant difference at 0.05 level. This represented that the learning activities based on Sappurisa-dhamma enabled students to have the achievement after the learning with an average (\bar{x}) of 26.69 which was higher than before learning, with an average (\bar{x}) of 18.43.

Keyword: Learning Activities, Sappurisa-Dhamma 7, Learning Achievement

บทนำ (Introduction)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ได้กำหนดให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาทำหน้าที่ในการพิจารณาเสนอแผนการศึกษาแห่งชาติ ที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และกีฬากับการศึกษาทุกระดับ และด้วยเหตุที่แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 – 2559) จะสิ้นสุดในปีพ.ศ. 2559 ดังนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ซึ่ง เป็นแผนระยะยาว 20 ปีเพื่อเป็นแผนแม่บทสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นกรอบ แนวทางในการพัฒนาการศึกษาในช่วงระยะเวลาดังกล่าว

ในการดำเนินการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อสร้างการรับรู้ความเข้าใจ การยอมรับ และเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนการเรียนการสอน เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้ศึกษาสภาวการณ์ และบริบทแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อพัฒนาการศึกษาของประเทศ ทั้งด้านความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลแบบก้าวกระโดดที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และ โลก การเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง

ประชากรไปสู่สังคมสูงวัย และทักษะของประชากรในศตวรรษที่ 21 ที่ทั่วโลกต่างต้องเผชิญกับความท้าทาย และมุ่งพัฒนาประเทศไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมยุค 4.0 และนำผลการติดตามประเมินแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 – 2559 ซึ่งครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวกับบริหารการจัดการศึกษา โอกาสทางการศึกษา คุณภาพการศึกษา ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการสถานศึกษา และการใช้จ่ายงบประมาณ รวมทั้งการพัฒนาการศึกษาที่ขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ นอกจากนี้ยังได้ศึกษา ปัญหาและความท้าทายของระบบการศึกษา ทั้งที่เกิดจากปัญหาของระบบการศึกษา และจากสภาพการณ์ของโลกที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อนำมากำหนดแนวคิดของการจัดการศึกษา วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ เป้าหมายการพัฒนาการศึกษา บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ยุทธศาสตร์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนา รวมทั้งโครงการเร่งด่วนที่สำคัญ และการขับเคลื่อนแผนการศึกษา

สัปปุริสธรรม 7 มีความหมายว่า ธรรมของสัตบุรุษ ธรรมที่ทำให้เป็นสัตบุรุษ คุณสมบัติของคนดี ธรรมของคนดี บุคคลที่จะได้รับการยกย่องเป็นคนดี ที่แท้จริงตามหลักพุทธศาสนาแล้ว จะต้องมีความสมบัติ 7 ประการ ดังนี้ คือ 1) ธัมมัญญตา ความรู้จักเหตุ คือ รู้ถึงหลักความจริง หรือ เหตุปัจจัยที่เป็นกฎเกณฑ์หรือเงื่อนไขต่าง ๆ 2) อตถัญญตา ความรู้จักผล คือ รู้ถึงความมุ่งหมาย หรือ อรรถประโยชน์ หรือคุณค่าที่แท้จริงของสิ่ง ต่าง ๆ 3) อัตตัญญตา ความรู้จักตน คือ รู้ถึงฐานะหรือกำลังในด้านต่าง ๆ ของตนที่มีอยู่เช่น วัย เพศ นิสัย สถานภาพทางสังคม กำลังทรัพย์ ความสามารถ ความถนัด เป็นต้น 4) มัตตัญญตา ความรู้จักประมาณ คือ ความรู้ถึงความพอเหมาะพอดีในการกระทำสิ่ง ต่าง ๆ ไม่มากเกินไปหรือน้อยเกินไป 5) กาลัญญตา ความรู้จักกาล คือ รู้จักใช้เวลาให้ถูกต้อง ให้ตรงเวลา ให้เป็นเวลาให้พอเหมาะเวลาเป็นต้น 6) ปริสสัญญตา ความรู้จักชุมชน คือ รู้จักในเรื่องความเชื่อขนบประเพณี วัฒนธรรม ของชุมชนหรือรู้เท่าทันความเป็นไปของสังคม 7) ปุคคลปโรปลัญญตา ความรู้จักบุคคล คือ รู้จักความแตกต่างของบุคคล ที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น โดยอธยาศัย ความสามารถ ความถนัด บุคคลจะได้รับการยกย่องว่าเป็นคนดี ต้องรู้จักหลักแห่งความจริง รู้จักผลที่เกิดขึ้นทั้งดีและร้าย รู้จักการรับมือกับสิ่งที่เกิดขึ้นวางตนได้เหมาะสม รู้จักยับยั้งชั่งใจพอดีพองามไม่ตามกระแส รู้จักเวลาตรงต่อเวลา ปฏิบัติงานทันเวลา รู้จักสังคมชุมชน วัฒนธรรมและความแตกต่างแต่ละชุมชน และรู้จักบุคคลโดยมารยาท นิสัย ความแตกต่าง เรียกว่า สัปปุริสธรรม 7 ธรรมะสำหรับสัตบุรุษหรือธรรมะที่ทำให้เป็นคนดี

สภาพสังคมในปัจจุบันจะเห็นได้ว่า ความเจริญทางด้านเทคโนโลยีได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ในยุคโลกาวิวัฒน์ ทำให้เกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ รับเอาวัฒนธรรมต่างๆ มาเลียนแบบจนเป็นค่านิยม เช่น การพูดจา การคบเพื่อน การแต่งกาย การวางตัวในสังคม ถูกครอบงำด้านวัตถุมากเกินไปทำให้ความเห็นอกเห็นใจ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ขาดหายไปจากจิตใจของคนไทย ความเห็นแก่ตัวก็มีมากขึ้น เนื่องจากการรับเอาวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามาเป็นส่วนใหญ่มิฉะนั้นไม่เหมาะสมกับความเป็นชาวพุทธ ปัญหาต่างๆ เหล่านี้ควรจะได้รับแก้ไขอย่างเร่งด่วน เพื่อไม่ให้วัฒนธรรมประเพณีของไทยเสื่อมไปจากจิตใจของเยาวชนและสังคม

ไปมากกว่านี้ มีบุคลิกภาพที่ดี มีปฏิภาณไหวพริบดีมีการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาได้ดี มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความรับผิดชอบสูง มีใจเป็นกลาง พร้อมทั้งจะรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความซื่อสัตย์สุจริตยุติธรรม มีคุณธรรม มีความอุตสาหะวิริยะ อุตทน มีความเสียสละ มีความสม่ำเสมอ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสามารถในการสื่อสาร มีความก้าวหน้าในการพูดและการปฏิบัติ มีความตื่นตัวอยู่เสมอ มีสุขภาพดีเป็นผู้ประสานงานที่ดี เป็นนักพัฒนาและเป็นนักบริการสังคม รู้จักพัฒนาตนเองและสังคมมีความเป็นประชาธิปไตย มีความรักในสถาบันชาติ และอนุรักษ์ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควรนำหลักพุทธธรรมมาใช้ให้เหมาะสมในด้านการครองตน ครองคน และครองงานโดยควรนำ หลักสัปปุริสธรรม 7 มาประยุกต์จัดการเรียนรู้ ดังที่ พระพรหมคุณาภรณ์ กล่าวไว้ว่า คนสมบูรณ์แบบหรือมนุษย์โดยสมบูรณ์ซึ่งถือได้ว่าเป็นสมาชิก ที่ดีมีคุณค่าที่แท้จริงของมนุษยชาติ ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นคนเต็มคน ผู้สามารถนำหมู่ชนและสังคมไปสู่ความสันติสุขและความสามัคคีมีธรรม (เกศกัญญา อนุกุล, 2553) คุณธรรมและจริยธรรม จึงถือเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินบทบาทหน้าที่ที่ดี หากขาดซึ่งคุณธรรมและจริยธรรม ย่อมจะทำให้หน้าที่ความชอบธรรมในการทำหน้าที่นั้นต่อไป

ทั้งนี้เนื่องจากคุณธรรมและจริยธรรมถือเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของบทบาทหน้าที่ ที่ทำให้สามารถได้รับการยอมรับความเชื่อถือ ตลอดจนความนับถือจากบุคคลต่างๆ สังคมทั่วไป ดังนั้น ปัญหาการขาดคุณธรรมและจริยธรรม ย่อมทำให้ไม่เป็นที่ยอมรับต่อบุคคลทั่วไปในสังคม ซึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อสภาพลักษณะให้เสื่อมลง การเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เรียกว่า โลกยุคโลกาภิวัตน์ มีลักษณะที่ดำเนินไปอย่างรวดเร็วในอัตราที่รวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิทยาการในด้านสารสนเทศ การสื่อสาร การเดินทาง นวัตกรรมในด้านการผลิต โดยเฉพาะด้านวิชาการข้อมูล วัสดุศาสตร์ อิเล็กทรอนิกส์ และสมองกล วิศวกรรม การผลิตของขนาดจิ๋วที่เรียกว่า นาโนเทคโนโลยี ปัจเจกบุคคลและชาติที่ตามไม่ทันการเปลี่ยนแปลงจะล้าหลังและด้อยพัฒนา อ่อนแอทางเศรษฐกิจ ขาดอำนาจทางการเมืองและการต่อรอง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงในยุคนี้ส่งผลต่อวิถีชีวิตของคนในสังคม

การศึกษาจึงเป็นตัวแปรที่สำคัญที่สุดที่จะสร้างสมาชิกสังคมให้มีคุณภาพ เพื่อเป็นกำลังในการพัฒนาสังคมประเทศชาติให้รุดหน้า ถ้าระบบการศึกษาเป็นระบบที่คร่ำครึไม่สอดคล้องกับความต้องการของคนยุคใหม่ ก็จะไม่สามารถทำหน้าที่อันสำคัญได้ เนื่องจากบุคลิกภาพของคนประชาชนชาติใดจะเป็นอย่างไร ขึ้นอยู่กับการกล่อมเกลารับรู้จากระบบการศึกษาในครอบครัวและโรงเรียนและสภาพแวดล้อม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2551 : 12-14)

ด้วยเหตุนี้จำเป็นต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนมีทักษะสำหรับการดำรงชีวิตในโลกศตวรรษที่ 21 โดยทักษะที่สำคัญที่สุด คือ ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skills) ที่มุ่งเน้นความรู้ความสามารถ และทักษะจำเป็น ซึ่งเป็นผลจากการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยสนับสนุนที่จะทำ

ให้เกิดการเรียนรู้ ปัจจุบันเป็นยุคแห่งการแข่งขันทางสังคมค่อนข้างสูง ส่งผลต่อการปรับตัวให้ทัดเทียมและเท่าทันกับความเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้นในบริบททางสังคมในทุกมิติรอบด้าน

ดังนั้น การเสริมสร้างองค์ความรู้ (Content Knowledge) ทักษะเฉพาะทาง (Special Skills) ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (Expertise) และสมรรถนะของการรู้เท่าทัน (Literacy) จึงเป็นตัวแปรสำคัญที่ต้องเกิดขึ้นกับตัวผู้เรียนอย่างแท้จริง การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องเน้นหนักที่จุดเริ่มต้นที่แท้จริง คือ ผลลัพธ์สุดท้าย หรือ สิ่งที่นักเรียนควรได้รับภายหลังจบการศึกษา เนื่องจากในยุคข้อมูลข่าวสาร มีเนื้อหาสาระที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้มีมากมาย การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยครูเป็นผู้ถ่ายทอดข้อมูลแต่ฝ่ายเดียว (information provider) คงไม่สามารถทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ทั่วถึงครบถ้วน เพราะมีการศึกษามากมายที่ชี้ให้เห็นว่า การคงอยู่ของความรู้ (Knowledge Retention)

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษากิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักสูตรปฐมวัย 7 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดกลางคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ซึ่งเป็นธรรมของสัตบุรุษคุณสมบัติของคนดี คือ ความรู้จักเหตุ ความรู้จักผล ความรู้จักตน ความรู้จักประมาณ ความรู้จักกาล ความรู้จักชุมชน และ ความรู้จักบุคคล รูปแบบการสอนสังคมศึกษาวิชาพระพุทธศาสนา ตามหลักสูตรปฐมวัย 7 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดกลางคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานีและประยุกต์ใช้ในการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักสูตรปฐมวัย 7 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดกลางคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
2. ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรปฐมวัย 7 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดกลางคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเรื่อง “กิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักสูตรปฐมวัย 7 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดกลางคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี” ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research)

1. ประชากร คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดกลางคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดกลางคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี มีจำนวน 2 ห้องเรียน คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 จำนวน 40 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 จำนวน 40 คน รวมประชากรทั้งหมด 80 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย งานวิจัยการจัดการเรียนรู้ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 วิชาพระพุทธศาสนา ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดกลางคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ทางผู้วิจัย ทำรูปแบบการวิจัยด้วยวิธี (Experimental Research) คือ การวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งเป็นการวิจัย ที่เก็บเกี่ยวรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบด้วยการสร้างคู่มือการจัดการเรียนรู้และแบบทดสอบ ก่อนเรียนและหลังเรียนตามหลักสัปปุริสธรรม 7 วิชาพระพุทธศาสนา จากกลุ่มนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 มีดังต่อไปนี้

3.1 คู่มือการจัดการเรียนรู้ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 วิชาพระพุทธศาสนา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดกลางคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 1 หน่วยการเรียนรู้ คือ หน่วยที่ 8 ประวัติความสำคัญและ การปฏิบัติตนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา 4 เรื่อง มีดังนี้ 1) วันมาฆบูชา 2) วันวิสาขบูชา 3) วันอาสาฬหบูชา 4) วันเข้าพรรษา และวันออกพรรษา

3.2 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนตามหลักสัปปุริสธรรม 7 วิชาพระพุทธศาสนา 1 หน่วยการเรียนรู้ คือ หน่วยที่ 8 ประวัติความสำคัญและการปฏิบัติตนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา จำนวน 40 ข้อ ซึ่งใช้แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

ผลการวิจัย (Research Results)

1.1 การศึกษากิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดกลางคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี พบว่า เมื่อผู้สอนได้ ดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยการให้ผู้เรียนได้ศึกษาไปความรู้ แล้วให้ผู้เรียนได้ทำการวิเคราะห์ แยกแยะประเด็นเรื่องราวตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ปรากฏว่า ผู้เรียนมีความเข้าใจเนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ไม่สมบูรณ์ ผู้สอนจึงดำเนินการอธิบายสอดแทรกเพิ่มเติม เกี่ยวกับหลักสัปปุริสธรรม 7 และสังเกตพฤติกรรมตอบสนอง ปรากฏว่า ผู้เรียนเกิดปฏิกิริยา ตอบสนองในการเรียนรู้และสามารถที่จะตอบปัญหาที่ผู้สอนถามได้ ผู้สอนจึงดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ตามแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 4 แผน ปรากฏว่าผู้เรียนมีความเข้าใจตามหลักสัปปุริสธรรม 7 มากขึ้น และสามารถคิดวิเคราะห์แยกแยะตามการจัดการเรียนรู้ หลักสัปปุริสธรรม 7 ทั้ง 7 ชั้น ได้เป็นอย่างดี และจากการศึกษาการจัดการเรียนรู้ตามหลัก สัปปุริสธรรม 7 สังเกตพบอีกว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดี มีผลการจัดการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้น

1.2 ผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน “กิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดกลางคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี”

คลองหลวง จังหวัดปทุมธานี” เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t-test การกิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักสี่ปฐพีธรรม 7 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดกลางคลองสาม อำเภอกองหลวง จังหวัดปทุมธานี หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 ประวัติ ความสำคัญและการปฏิบัติตนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา จำนวน 40 ข้อ ซึ่งใช้แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 แสดงให้เห็นว่า กิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักสี่ปฐพีธรรม 7 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดกลางคลองสาม อำเภอกองหลวง จังหวัดปทุมธานี ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังการเรียน สูงขึ้นเมื่อคิดเป็นค่าเฉลี่ย 28.74/ 24.47

องค์ความรู้จากการวิจัย (Research Knowledge)

จากการศึกษา“กิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักสี่ปฐพีธรรม 7 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1” ผลที่ได้จากการ จัดการเรียนรู้ผู้เรียนสามารถแยกแยะประเด็น เรื่องราวตามหลักสี่ปฐพีธรรม 7 การวิเคราะห์แยกแยะ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากเรื่องวันสำคัญทาง พระพุทธศาสนา ผลที่เกิดขึ้นจากเรื่องที่ศึกษาเรื่องราว เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนที่ต้องปฏิบัติให้เหมาะสม รู้จักพอเพียงพอดีพองามในการเลือกสรรสิ่งของที่มีอยู่เข้าใจเวลาที่ถูกต้อง ปฏิบัติเข้าใจขนบธรรมเนียม เข้าใจชุมชนสังคม และอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างสงบสุขไม่ขัดแย้ง เข้าใจในการคบหาบุคคลตามความ ต่างต่าง เข้าใจคุณและโทษในการคบหาบุคคลสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทิศทางที่ดี มากกว่าร้อยละ 80 ของผู้เรียนส่วนใหญ่ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองตามกระบวนการจัดการเรียนรู้หลักสี่ ปฐพีธรรม และมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ดำรงตนอยู่ในครอบครัวและสังคมได้อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

จากการศึกษา“กิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักสี่ปฐพีธรรม 7 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดกลางคลองสาม อำเภอกองหลวง จังหวัดปทุมธานี” ครั้งนี้ผู้วิจัยมี ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1.1 ควรจัดการตามหลักสี่ปฐพีธรรม 7 เพื่อพัฒนากระบวนการสอนในระดับชั้น อื่นๆ
- 1.2 ควรศึกษาคู่มือที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ และสร้างแผนการสอน เพื่อให้เกิดความ คล่องตัวในการทำกิจกรรม และเพื่อนำไปพัฒนาด้านอื่น ๆ ต่อไป
- 1.3 ควรมีการวัดและประเมินผลของนักเรียนตามสภาพความเป็นจริง
- 1.4 ควรเพิ่มเรื่องอัฐมิมูชาเข้าไปในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

2. ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในรายวิชาอื่น ๆ

2.2 ควรเพิ่มการวิจัยนอกเหนือจากในห้องเรียนเป็นระดับชั้นอื่น ๆ หรือนอกเขต พื้นที่ การศึกษา

เอกสารอ้างอิง (References)

เกศกัญญา อนุกุล. (2553). “การบริหารโครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ ตามหลักสัปปริสธรรม 7 ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2.” *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2551). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2551*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
